

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău (jud. O. Tănase)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Nogai, Vl. Brașoveanu)

DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al RM împotriva deciziei din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Voicu Andrei împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM cu privire la recalcularea vechimii în muncă cu avantaje,

c o n s t a t ă :

La data de 19 august 2015, conform plicului poștal (f.d. 7, verso), Voicu Andrei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM, solicitând repunerea în termenul de prescripție a acțiunii, obligarea pârâtului de a recalcula vechimea în muncă cu avantaje calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului în funcția de polițist-șofer al Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Soroca, pentru perioada 09 martie 2004 - 05 martie 2013 și în funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al Inspectoratului al Poliției Soroca pentru perioada 05 martie 2013 - 04 noiembrie 2013, cu obligarea pârâtului de a stabili dreptul de a primi pensie pe linia MAI.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, a fost angajat în funcția de polițist-șofer la Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Soroca în perioada 09 martie 2004 - 05 martie 2013 și polițist la Izolatorul de detenție provizorie al Inspectoratului al Poliției Soroca în perioada 05 martie 2013-04 noiembrie 2013.

Menționează reclamantul că, la data de 15 iunie 2015 a expediat în adresa pârâtului cerere prealabilă, solicitând recalcularea vechimii în muncă, cu includerea avantajelor stabilite de lege, pentru perioada 09 martie 2004 - 04 noiembrie 2013, însă, un răspuns la cererea depusă nu a primit, fapt ce l-a determinat să se adreseze în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2015 a judecătoriei Centru mun. Chișinău s-a admis parțial acțiunea înaintată de Voicu Andrei și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne al RM să-i recalculeze lui Voicu Andrei vechimea în muncă cu avantaje,

calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului în funcție de polițist-șofer al Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție Soroca pentru perioada de 09.03.2004 - 05.03.2013. În rest, pretențiile cu privire la recalcularea vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada 05.03.2013 - 04.11.2013 și obligarea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova să-i stabilească lui Voicu Andrei dreptul de a primi pensie pe linia MAI, s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Ministerul Afacerilor Interne și a fost menținută hotărîrea din 10 decembrie 2015 a judecătoriai Centru mun. Chișinău.

La data de 08 iulie 2016, Ministerul Afacerilor Interne al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea parțială a hotărîrilor instanțelor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel, judecînd pricina, nu a luat în considerare prevederile Legii contenciosului administrativ în partea ce ține de termenele de adresare în instanța de contencios administrativ. Deci, rezultînd din conținutul normelor legale, concluzionează că intimatul urma să se adreseze cu o cerere în instanța de contencios administrativ în termen de 30 zile de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea cererii prealabile. Însă, prin respectarea prescripției, legislatorul garantează apărarea drepturilor ambelor părți, pentru reclamant dreptul la acțiune, iar pentru pîrît dreptul la apărare împotriva reclamantului.

De asemenea, precizează recurentul că, instanța de apel a aplicat eronat speței Legea nr. 1036-XIII din 17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar și pct.8 lit. d) al Hotărîrii Guvernului nr.78 din 21.12.1994 “Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție”, însă Legea respectivă nu poate fi aplicată speței, întrucît activitatea intimatului nu cade sub incidența prevederilor legale menționate, din care considerente acesta nu poate beneficia de calcularea vechimii în muncă cu înlesniri. Ori, conform înscrisurilor din dosarul personal, acesta nu a deținut funcții corespunzătoare criteriilor de calculare a vechimii de muncă cu avantaje, adică a activat în cadrul organelor afacerilor interne și nu în cadrul sistemului penitenciar.

Opinează recurentul că, conform art.2 alin.(l) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu. Astfel, instanța de apel, în decizia din 19 aprilie 2016, nu a constatat precum că, dreptul la pensie urmează să-i fie stabilit intimatului după eliberarea din serviciu, în cazul întrunirii condițiilor specificate de legislația în vigoare. Deci, calcularea vechimii în muncă cu sau fără avantaje are loc la momentul depunerii cererii de eliberare din serviciu și se stabilește doar în cazul dacă salariatul are vechimea în serviciu necesară pentru a i se stabili pensia și se efectuează de către unitatea din cadrul căreia persoana se eliberează din serviciu. Astfel, nu se poate pune în discuție despre recalcularea vechimii în muncă pînă la momentul concedierii persoanei din serviciu.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 19 aprilie 2016. Conform materialelor pricinii, decizia instanței de apel a fost expediată recurentului la data de 05 mai 2016 și recepționată la data de 11 mai 2016 (f.d. 114). Respectiv, Colegiul reține că recursul declarat la data de 08 iulie 2016 este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs după ce judecă recursul este în drept, să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Analizând legalitatea hotărârilor contestate, Colegiul conchide că instanțele judecătorești au soluționat greșit pricina, rezultate din aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea greșită a probelor prezentate în acest sens.

Colegiul reiterează despre omiterea de către Voicu Andrei a termenului în vederea adresării în instanța de judecată a prezentei acțiuni din următoarele considerente.

Conform art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 15, alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, cererea prealabilă se examinează de către organul emitent sau ierarhic superior în termen de 30 de zile de la data înregistrării ei, decizia urmînd a fi comunicată de îndată petiționarului dacă legislația nu prevede altfel.

Iar, conform art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Articolul art. 17 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din aceeași Lege, prevede că, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia. Termenul de 30 de zile specificat la alin.(1) este termen de prescripție.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că, la data de 15 iunie 2015 Voicu Andrei s-a adresat cu cerere prealabilă Direcției Resurse Umane al Inspectoratului General al Poliției al MAI privind recalcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului în funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie a secției Management Operațional al Inspectoratului al Poliției Soroca. (f.d. 12)

La data de 15 iulie 2015, Direcția Resurse Umane al Inspectoratului General al Poliției al MAI a expediat răspunsul la cererea prealabilă, indicînd că dezideratul înaintat nu este posibil din lipsa temeiului juridic de calculare a vechimii în muncă cu avantaje. (f.d. 13,14)

Respectiv, Colegiul indică că cererea de chemare înaintată la 19.08.2015, conform plicului poștal anexat (f.d. 7, verso), de către Voicu Andrei, prin care s-a solicitat repunerea în termenul de prescripție a acțiunii, obligarea pârâtului de a recalcula vechimea în muncă cu avantaje calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului în funcția de polițist-șofer al Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Politie Soroca, pentru perioada 09 martie 2004 - 05 martie 2013 și în funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al Inspectoratului al Poliției Soroca pentru perioada 05 martie 2013 - 04 noiembrie 2013, cu obligarea pârâtului de a stabili dreptul de a primi pensie pe linia MAI, este depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În acest sens, Colegiul menționează că, rezultînd din prevederile precitate supra, Voicu Andrei urma să se adreseze cu cerere în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea cererii prelabile.

Din materialele cauzei, rezultă că la data 15 iulie 2015 Direcția Resurse Umane al Inspectoratului General al Poliției al MAI a expediat în adresa lui Voicu Andrei răspunsul la cererea prealabilă înaintată la data de 15.06.2015, care a fost recepționată de către reclamant la data de 17.07.2015, circumstanță invocată de către însuși Voicu Andrei.

Prin urmare, este cert faptul că, reclamantul recepționînd răspunsul datat cu 17.07.2015, urma să înainteze, în instanța de contencios administrativ, cerere de chemare în judecată în termen de 30 de zile de la data recepționării acesteia, adică pînă la data de 16.08.2015, însă deoarece a fost o zi nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare – 17.08.2015.

La caz, însă Voicu Andrei, nefiind de acord cu răspunsul recepționat, a depus acțiune în instanța de judecată abia la data de 19.08.2015, fapt ce se confirmă prin anexarea la dosar a plicului poștal. (f.d. 7, verso)

În atare circumstanțe, Colegiul reține că cererea de chemare în judecată înaintată de către Voicu Andrei, urmează a fi respinsă ca depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Astfel, în circumstanțele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanței de fond, menținută prin decizia instanței de apel, precum că deoarece nu au fost prezentate probe, care fac dovada recepționării răspunsului la cererea prealabilă, se instituie prezumția judiciară de neprimire a răspunsului.

La capitolul dat, Colegiul reiterează că însăși reclamantul în cererea de chemare în judecată face referire asupra faptului că la data de 17.07.2015 a recepționat răspunsul la cererea prealabilă înaintată la data de 15.06.2016, ba chiar și anexîndu-l la dosar. (f.d.13-14)

De asemenea, este eronată și constatarea instanțelor de judecată precum că termenul de prescripție, în speță, a fost întrerupt, din motiv că prin încheierea din 12

august 2015 a judecătoria Soroca s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Voicu Andrei, ca depusă într-o instanță care nu este competentă să judece pricina.

La caz, însă, este de reținut că rezultând din prevederile art. 277 Cod civil, curgerea termenului de prescripție se întrerupe, în special, prin înaintarea acțiunii în modul stabilit, adică cu aplicarea regulilor de competență generală și jurisdicțională, de formă și conținut al cererii, de achitare a taxei de stat, cât și a altor cerințe, prevăzute de actele normative, încălcarea cărora poate duce la refuz în primirea cererii și restituirea acesteia reclamantului.

Deci, Colegiul conchide că, curgerea termenului de prescripție se întrerupe cu condiția depunerii acțiunii în modul stabilit, dar dacă acțiunea a fost depusă în modul necorespunzător așa cum ar fi - încălcarea regulilor de competență, prescripția nu se întrerupe.

În aceste ordine de idei, Colegiul notează că, instanțele ierarhic inferioare aplicând normele procedurale în vederea întreruperii termenului de prescripție, neîntemeiat și cu încălcarea prevederilor legale au admis parțial acțiunea înaintată de către Voicu Andrei, deoarece termenul de prescripție a fost omis fără careva temeii justificativ, fapt invocat de către recurent încă pe parcursul judecării cauzei în instanța de fond.

Or, o eventuală admitere a acțiunii civile depuse cu încălcarea termenului de prescripție ar fi incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice și ar duce la violarea art. 6 interpretat prin prisma jurisprudenței Convenției Europene privind Drepturile și Libertățile Omului.

Astfel, luând în considerație cele menționate, instanța de recurs conchide că intimatul a omis termenul de prescripție extinctivă, stabilit de către legislator în scopul apărării drepturilor și intereselor sale, prin depunerea unei acțiuni civile în instanța de judecată.

În acest context, Colegiul menționează că legislatorul a stabilit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept diferite, iar examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Din aceste considerente, Colegiul reiterează că instanțele inferioare incorect au apreciat circumstanțele de fapt ale cauzei și hotărârile acestora urmează a fi casate cu admiterea recursului și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea lui Voicu Andrei împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM cu privire la recalcularea vechimii în muncă cu avantaje va fi respinsă ca fiind tardivă.

De asemenea, Colegiul menționează că Voicu Andrei nu este lipsit de dreptul de a se adresa în instanța de judecată ulterior stabilirii pensiei în caz dacă nu i se va calcula vechimea în muncă solicitată în prezenta acțiune.

Rezultând din cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al RM.

Se casează decizia din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 10 decembrie 2015 a judecătoriei Centru mun. Chișinău și se emite o nouă hotărâre prin care:

- cererea de chemare în judecată a lui Voicu Andrei împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM cu privire la recalcularea vechimii în muncă cu avantaje se respinge ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadi

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Oleg Sternioală